

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat inzake de Voorhangprocedure besluit tot invoering van een register voor zeer zorgwekkende stoffen (Kamerstuk 22 343, nr. 258).

De voorzitter van de commissie,
Tjeerd de Groot

De adjunct-griffier van de commissie,
Wiendels

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding
VVD-fractie
D66-fractie
CDA-fractie
SP-fractie
Partij voor de Dieren-fractie
BBB-fractie

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief met betrekking tot de voorhangprocedure besluit tot invoering van een register voor zeer zorgwekkende stoffen (hierna: de voorhangprocedure). Deze leden hebben daar nog enkele vragen over.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het besluit tot invoering van een register voor zeer zorgwekkende stoffen. De Kamer heeft herhaaldelijk gevraagd om een landelijk overzicht van de vergunde emissies van zeer zorgwekkende stoffen. Met deze stap wordt meer inzicht gecreëerd in welke bedrijven gebruikmaken van welke zeer zorgwekkende stoffen. Deze leden hebben al vaker opgeroepen tot meer voorzorg in onze milieuwetgeving. Wat deze leden betreft wordt deze voorzorg dan ook geborgd in dit voorstel. Hierover hebben deze leden nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het besluit tot invoering van een register voor zeer zorgwekkende stoffen. Zij hebben nog een enkele vraag.

De leden van de SP-fractie hebben met instemming kennisgenomen van de plannen voor invoering van een landelijk geldend register voor de emissies van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). Deze leden hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben kennisgenomen van de voorhangprocedure en hebben hier nog een paar vragen en opmerkingen bij.

Het lid van de BBB-fractie heeft kennisgenomen van de voorhangprocedure. Het lid heeft nog wel wat vragen.

VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie lezen in de brief dat het besluit tot invoering van een register tot doel heeft om de verplichting van het aanleveren van informatie over emissies van zeer zorgwekkende stoffen in een database vast te leggen. Is deze verplichting er nu dan niet? Hoe verhoudt deze doelstelling zich tot de wettelijke verplichting om eens per vijf jaar het bevoegd gezag te informeren over emissies en de wijze waarop emissies worden voorkomen of beperkt?

De leden van de VVD-fractie lezen dat een landelijk beeld van emissies van deze stoffen ontbreekt. Kan de Staatssecretaris aangeven waarom een landelijk beeld ontbreekt als de wettelijke verplichting om gegevens over emissies aan te leveren er wel al is?

De leden van de VVD-fractie lezen in de nota van toelichting dat het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een «niet-limitatieve» lijst van ZZS heeft geplaatst op zijn website. Daarop staan

momenteel ongeveer 2.100 verschillende stoffen. Deze leden lezen eveneens dat het RIVM reeds een emissiedatabase heeft gebouwd en dat deze gekoppeld is aan het elektronische milieujaarverslag (eMJV), maar dat soms toch over ZZS dubbel gerapporteerd zal moeten worden. Kan de Staatssecretaris aangeven wat ervoor nodig is om dubbel rapporteren geheel uit te sluiten? Kan de Staatssecretaris aangeven hoe de informatie wordt gedeeld tussen vergunninghouder (aanlevering gegevens), de vergunningverlener (bevoegd gezag, omgevingsdienst), het RIVM en het ministerie? Kan de Staatssecretaris aangeven wat ervoor nodig is om dubbelingen in het kader van het European Pollutant Release Transfer Register (E-PRTR) en de informatieplicht van ZZS te voorkomen?

De leden van de VVD-fractie lezen in de nota van toelichting dat de nalevingskosten voor het bevoegd gezag in beginsel meevallen, en op termijn positief zullen zijn omdat het een vastlegging van een reeds bestaande verplichting betreft. Kan de Staatssecretaris toelichten waarom het ZZS-register dan niet gevuld kan worden vanuit de reeds verplicht aan te leveren gegevens aan datzelfde bevoegde gezag? Is het denkbaar dat op die manier een investering in een nieuwe IT-oplossing en de betrokkenheid van het RIVM kan worden bespaard?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de database primair bedoeld is voor bedrijven en bevoegd gezag en dat het register voor burgers informatie verschaft. Op welke manier worden burgers vervolgens geïnformeerd over de risico's en beheersmaatregelen die horen bij emissies van zeer zorgwekkende stoffen? Hoe voorkomt de overheid dat mensen zich ten onrechte zorgen gaan maken, omdat de emissies openbaar worden, ondanks dat deze qua hoeveelheid binnen de vergunde hoeveelheid blijft?

D66-fractie

De leden van de D66-fractie vragen zich af waarom ervoor gekozen is om alleen zeer zorgwekkende stoffen in deze database op te nemen? Is de Staatssecretaris bereid om uit voorzorg ook potentieel zeer zorgwekkende stoffen op te nemen in deze database?

De leden van de D66-fractie vragen zich af of, in aanloop naar een totaalverbod, alle vormen van pfas in deze database worden opgenomen? Zo niet, is de Staatssecretaris bereid om dit register voor alle pfas-soorten verplicht te stellen? En welke informatie moeten bedrijven aanleveren voor deze database? Zullen zowel de vergunde ruimte als de daadwerkelijke emissies zichtbaar worden in de database? Ook vragen deze leden zich af of er ook met andere partners (zoals drinkwaterbedrijven) wordt gekeken of de beoogde opzet van de database voldoet aan de aanwezige informatiebehoefte? En klopt het dat het voor bedrijven wettelijk verplicht is om het bevoegd gezag iedere vijf jaar te informeren over de emissies en de wijze waarop zij de emissies voorkomen of beperken? Is de Staatssecretaris het met deze leden eens dat eenmaal per vijf jaar voor ZZS veel te weinig is? Is de Staatssecretaris bereid om dit aan te passen naar eenmaal per twee jaar?

CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie horen graag meer over het tijdpad wanneer gegevens uit de database worden gebruikt voor een publiek toegankelijk register, zodat gegevens over emissies van zeer zorgwekkende stoffen in Nederland actief openbaar gemaakt worden.

SP-fractie

De leden van de SP-fractie vragen of er met de instelling van het landelijke register wijzigingen kunnen optreden in de verplichting voor bedrijven om bevoegde gezagen vijfjaarlijks te informeren over hun emissies en aanpak van giftige stoffen. Kan de informatieplicht na de invoering van het register bijvoorbeeld worden opgeschroefd naar een jaarlijkse verplichting? En welke consequenties zijn er voor bedrijven die hun uitstootgegevens niet, of niet tijdig, aanleveren bij het register? Verder zijn deze leden benieuwd in hoeverre het register ook kan gaan gelden voor emissies uit mobiele bronnen. Kan de Staatssecretaris daarover helderheid verschaffen? Deze leden vragen dit gezien de actuele discussie over de zorgwekkende uitstoot van ZZS van startende vliegtuigen op luchthavens en de bijkomende risico's voor medewerkers en omwonenden.

Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie lezen dat er uit de evaluatie van het ZZS-beleid blijkt dat er geen breed, actueel, betrouwbaar en compleet overzicht is van emissies en bronnen van de zeventienhonderd ZZS in Nederland. Deze leden hebben meermaals gepleit voor een duidelijk overzicht van wie wat waar loost of uitstoot, en dat een dergelijk overzicht snel moet worden gerealiseerd. Deze leden zijn dan ook positief dat er eindelijk een database en register komt voor de uitstoot van ZZS. Deze leden vragen zich echter af of de database en het register ook inzicht geven in de cumulatie van ZZS in bepaalde gebieden? Zo nee, kan de Staatssecretaris de cumulatie dan alsnog meenemen in de database en het register? Deze leden achten het namelijk van groot belang dat ook naar de optelsom van uitstoot wordt gekeken, in plaats van enkel naar de afzonderlijke uitstoot van bedrijven. En kan het bevoegd gezag de vergunningen van bedrijven voor de uitstoot van ZZS ook aanpassen op basis van de database, als blijkt dat er grote cumulatie is van ZZS in bepaalde gebieden?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen aan de Staatssecretaris of zij kan aangeven waarom er is gekozen om sommige sectoren (die ook ZZS uitstoten) vrij te stellen van het register. Waarom hoeft de luchtvaartsector voor 99% van de ZZS die zij veroorzaakt en uitstoot naar bodem, water en lucht geen melding te maken? Waarom hoeft 7.615 kilo benzeen die de luchtvaart in 2019 uitstootte niet in het register te worden opgenomen? En waarom hoeft ruim tweeduizend kilo naftaleen die werd uitgestoten niet te worden meegenomen? Deelt de Staatssecretaris de mening dat het voor de effecten op het milieu of de gezondheid niet uitmaakt of een kankerverwekkende stof uit de industrie of uit de luchtvaart komt? Waarom wordt daar dan toch onderscheid in gemaakt? Deelt de Staatssecretaris de mening dat de luchtvaartsector al veel te vaak een uitzonderingspositie is toebedeeld en eindelijk eens stevig moet worden aangepakt? Ziet zij kans de deelname aan het register te regelen via de informatieplicht die haar collega, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, als wetsvoorstel heeft ingediend (Wijziging van de Wet luchtvaart in verband met een informatieplicht voor luchthavenexploitanten en enkele technische verbeteringen, Kamerstuk 36 168)? Zijn er andere sectoren die wel ZZS uitstoten, maar niet mee hoeven te doen? Worden ZZS in landbouwgif bijvoorbeeld meegenomen in de database en het register?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie lezen daarnaast dat bedrijven zelf de emissiegegevens aanleveren en dat die gebaseerd kunnen zijn op een schatting, een berekening of daadwerkelijk gemeten emissiege-

gevens. Het bevoegd gezag kan bij gereede twijfel over een schatting van het bedrijf verzoeken een nadere berekening of meting aan te leveren. Deze leden zijn van mening dat het niet wenselijk is dat de emissiegegevens die bedrijven aanleveren zijn gebaseerd op schattingen of berekeningen, en daarnaast niet structureel worden gecontroleerd door het bevoegd gezag. Zo is eerder al gebleken dat de uitstootgegevens die Tata Steel aanleverde niet klopten. Wordt in de database en het register duidelijk aangegeven of de emissiegegevens een schatting, berekening of gemeten zijn? En zorgt de Staatssecretaris ervoor dat bedrijven hun emissiegegevens zoveel mogelijk op metingen zullen baseren, in plaats van schattingen en berekeningen? Zo nee, waarom niet? Alleen zo ontstaat er namelijk een overzicht van de uitstoot van ZZS die zo waarheidsgetrouw mogelijk is. Is de Staatssecretaris het hiermee eens?

Tot slot hebben de leden van de Partij voor de Dieren-fractie eerder vernomen dat de database in 2024 gereed zal zijn. Is dit nog steeds het geval? Zo nee, wanneer verwacht de Staatssecretaris dan dat de database gereed zal zijn? En wanneer kunnen burgers gebruik gaan maken van het ZZS-register?

BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie leest in artikel 11.26d, lid 2 dat het register het totaal aan gegevens over emissies van ZZS in de lucht of het water omvat, met uitzondering van gegevens die zijn aangemerkt als staatsgeheim. Dit lid vindt dit onwenselijk. Het botst met het doel van het ZZS-register om het vastleggen van de verplichting tot het aanleveren van informatie over emissies van zeer zorgwekkende stoffen in een landelijke database, zodat er een beter, nationaal beeld ontstaat). Waarom zouden gegevens, bestemd voor het ZZS-register, als staatsgeheim kunnen worden aangemerkt en welke gevolgen heeft dit voor het doel van het ZZS-register? Gaat het hier vervolgens alleen om welke emissies worden uitgestoten, of ook om welke organisatie uitstoot?

II Reactie van de bewindspersoon